

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision ohjausryhmän 7. kokous

Aika: ti 24.2.2026 klo 12.00–13.30
Paikka: Ks. Borg, Tieteiden talo, Kirkkokatu 6

Osallistujat: Tiede- ja kulttuuriministeri **Mari-Leena Talvitie** (puheenjohtaja)
Valtiosihteeri **Kristiina Kokko** (varapuheenjohtaja)
Pääjohtaja **Paula Eerola**, Suomen Akatemia
Strategiajohtaja **Hannu Kemppainen**, Business Finland Oy
Erityisasiantuntija **Samuli Leppämäki**, Suomen opiskelijakuntien liitto Samok ry.
Puheenjohtaja **Maria Löfgren**, Akava (estynyt, sijasta koulutuspolitiikan päällikkö **Miika Sahamies**, Akava)
Rehtori **Minna Martikainen**, Suomen yliopistot Unifi ry.
Rehtori **Jari Multisilta**, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry.
Rehtori **Ilkka Niemelä**, Suomen yliopistot Unifi ry (estynyt, sijaisena rehtori **Jari Ojala**, Suomen yliopistot Unifi ry)
Asiantuntija **Riina Nousiainen**, STTK
Rehtori **Riitta Rissanen**, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry.
Koulutuspolitiikan asiantuntija **Heidi Rättyä**, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry.
Koulutuspoliittinen asiantuntija **Jenni Suutari**, Suomen lukiolaisten liitto ry.
Rehtori **Antti Syväjärvi**, Sivistysala ry.
Asiantuntija **Mikko Vieltojärvi**, Elinkeinoelämän keskusliitto

Ylivohtaja **Sirkku Linna**, opetus- ja kulttuuriministeriö (pysyvä asiantuntijajäsen)
Johtaja **Erja Heikkinen**, opetus- ja kulttuuriministeriö (pysyvä asiantuntijajäsen)
Johtaja **Jonna Korhonen**, opetus- ja kulttuuriministeriö (pysyvä asiantuntijajäsen)

Opetusneuvos **Riina Vuorento**, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)
Erityisasiantuntija **Markus Ylimaa**, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

Kokouksessa käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen 12.04. Ohjausryhmän tässä kokouksessa on tarkoitus keskustella vision toimenpide-ehdotuksista ja viedä niiden osalta valmistelua eteenpäin. Tarkoitus on, että seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa maaliskuussa käsitellään keskustelun pohjalta muokattua versiota toimenpide-ehdotuksista.

2. Kokousmuistioiden hyväksyminen

Päätösesitys: Hyväksytään 23.1. kokouksen muistio.

Päätös: Hyväksyttiin 23.1.2026 pidetyn kokouksen muistio.

3. Keskustelu vision toimenpiteistä vuoteen 2035

Esittelijät: tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie ja ylijhtaja Sirkku Linna

Päätösesitys: Käydään keskustelu vision toimenpiteistä niiden jatkovalmistelun pohjaksi. Vision toimenpiteistä laaditaan seuraava luonnos ohjausryhmän kokoukseen 18.3.2026

Päätös: Merkittiin käyty keskustelu tiedoksi. Sovittiin, että ohjausryhmän jäsenet voivat toimittaa kirjallisia kommentteja ja ehdotuksia toimenpidesuositukseen kokouksen jälkeen vielä tämän viikon aikana. Ohjausryhmän keskustelun ja kommenttien sekä parlamentaarisen seurantaryhmän 3.3. kokouksen pohjalta valmistellaan seuraava versio ohjausryhmän 18.3. kokoukseen.

Keskustelun aluksi Ylijhtaja Sirkku Linna alusti toimenpideluonnoksesta. Toimenpiteet on ryhmitelty viideksi kokonaisuudeksi hieman vision tavoitteista poikkeavalla tavalla. Valmistelussa on tavoiteltu tasapainoisuutta eri näkökulmien välillä ja kehittävää otetta. Fokus on OKM:n ja hallinnonalan toimissa – muiden hallinnonalojen vastuulle kuuluvia toimia on pääasiassa vältetty. Puheenjohtaja Talvitie lisäsi, että visiolle on myös annettu ohjausryhmän toiveesta otsikko, jota toivotaan kommentoitavan myös.

Toimenpiteistä käydyssä keskustelussa vision otsikkoon oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä sellaisenaan tai muotoilulla, joka sisältäisi kasvunäkökulman. Otsikon katsottiin antavan voimaa myös kansainväliseen keskusteluun. Keskustelussa nousi esille, että kirjatulla toimenpiteillä vaikuttaa olevan erilaisia aikajäniteitä – osa on pitkäkestoisia ja osa mahdollisesti varsin lähiajan toimia. Todettiin, että jossain määrin erilaisten aikajäniteiden toimet ovat tarkoituksenmukaisia vision tavoitteiden ulottuessa kokonaisuudessaan vuoteen 2035. Useissa puheenvuoroissa todettiin, että kaikista toimenpide-ehdotuksista ei nykyisellään ilmene toimenpiteen tavoite, suunta tai tarkoitus. Tätä sovittiin tarkennettavan. Toimenpide-ehdotusten jaottelu vision tavoitteista poikkeavalla tavalla herätti ristiriitaisia näkemyksiä: osa toivoi toimenpiteet jaoteltavan vision tavoitteiden mukaisesti ja alle, osan mielestä luonnoksen rakenne toimi hyvin. Puheenjohtaja linjasi, rakennetta vielä tarkasteltavan.

Keskustelussa nousi esille myös valmistelun aikataulu – yksi ohjausryhmän jäsen ehdotti, että toimenpidevaiheelle otettaisiin pidempi valmisteluaika perusteellisen keskustelun mahdollistamiseksi ohjausryhmän lisäksi korkeakoulukentän kanssa. Puheenjohtaja linjasi, että maaliskuun jälkipuolella käynnistyvän lausunto-/kuulemiskierroksen aikana keskustelua voidaan jatkaa. Ohjausryhmä käy lisäksi kuulemiskierroksen jälkeen vielä kaksi keskustelua kokonaisuudesta. Toinen ohjausryhmän jäsen koki osan toimenpide-ehdotuksista menevän korkeakoulujen autonomian piiriin kuuluviin toimiin ja tulisi tarkasti pohtia, minkä kaiken osalta kansallista harmonisointia tarvittaisiin. Puheenjohtaja linjasi, että korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision kontekstissa yhteistä suuntaa ja kehittämistä on syytä tarkastella myös korkeakoulujen autonomian piiriin kuuluvissa asioissa. Korkeakoulujen autonomiaa ei ole tarkoitus rajoittaa ja kirjauksia voidaan tältä osin tarvittaessa tarkentaa.

Tutkimuksen ja TKI-toiminnan osalta keskustelussa nostettiin esille muun muassa tutkijan koulutukseen, infrastruktuureihin ja tieteen vapautteen liittyviä näkökohtia. Datavetoisuutta ja suurteholaskentaa koskevia kirjauksia pidettiin kannatettavina ja ehdotettiin muotoilussa huomioitavan selkeämmin elinkeinoelämän mukana olo. Puheenvuoroissa toivottiin myös selkeytystä akateemista ja tieteen vapautta koskevaan toimenpide-ehdotukseen mahdollisesta sääntelytarpeesta. Todettiin, että nykyisellään tieteen vapautta koskeva sääntely ei kata korkeakoululakien tasolla korkeakoulujärjestelmän julkista toimintaa kokonaisuudessaan. Lisäksi useampi ohjausryhmän jäsen kommentoi tutkimushenkilöstön lisäämisen tarpeen kohdistuvan erityisesti yrityssektoriin. Tohtorikoulutuksen tavoitteellisesta suoritusajasta säättäminen herätti myös lisäkysymyksiä. Sovittiin, ettei toimenpide-ehdotusten aikajänne huomioiden tutkimusta koskevissa kirjauksissa lukkiuduta nykyisiin rahoitusinstrumentteihin. Toivottiin ehdotuksiin tuotavan laadullisia muutoksia – monitieteisyys, korkea laatu ja relevanssi sekä tavoitteellisen ja tuloksellisen yhteistyön kyvykkyyksiin liittyvää ehdotusta. Lisäksi ehdotettiin, että toimenpiteisiin kirjattaisiin akateemisuus ja korkeakoulutus ammattina ja niiden houkuttelevuus.

Koulutusta koskevissa toimenpide-ehdotuksissa ohjausryhmän jäsenet nostivat esille muun muassa lukioverkon kattavuuden merkityksen myös korkeakoulutukselle ja ehdotusluonnoksen laventamista nykyisestä toivottiin. Koulutustason nostamiseen liittyviä toimia ehdotettiin niputettavan yhteen. Laaja-alaisia tutkinto-ohjelmia koskevaa ehdotusta pohdittiin kahdesta näkökulmasta: laaja-alaisia ohjelmia on jo käynnistetty ja ammattikorkeakouluissa tutkinnot ovat useammin suoraan tiettyihin ammatteihin valmistavia, eikä laaja-alaistaminen siksi olisi niiden osalta tarkoituksenmukaista. Lisäksi ehdotettiin työelämävuoropuhelua aiheesta. Todettiin, että näitä on tarpeen tarkastella läpi linjan. Liikkuvuutta koskevat toimenpide-ehdotukset saivat kannatusta ja väyläopintoja koskevaa ehdotusta pidettiin tärkeänä. Oppimisen tuen viitekehys ja toisen asteen opiskelijoita koskevat toimenpide-ehdotukset saivat kiitosta. Opiskelijahyvinnosta toivottiin omaa, erillistä toimenpide-ehdotusta. Opiskelijavalintojen uudistamisen osalta toivottiin, että ehdotuksen kieltä tarkennettaisiin tavalla, joka huomioi jo tehdyn kehittämistyön. Ehdotettiin ennakointitiedon hyödyntämisen kirjaamista osaamistarpeiden yhteyteen. Jatkuvan oppimisen osalta ehdotettiin sen yhteyteen kirjattavan myös saavutettavuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Korkeakouluilta toivottiin ehdotuksia siitä, millä toimin voitaisiin edistää opiskelijoiden kiinnittymistä korkeakouluyhteisöihin. Koulutuksen laadun todettiin edellyttävän vahvaa perusrahoitusta.

Korkeakoulujärjestelmän rakennetta ja rahoitusta koskien muutamassa puheenvuorossa ehdotettiin etenevän korkeakoulujärjestelmän uudistamisessa selvityksen tai selvitysten kautta. Esitettiin myös, että, rakenteita ja rahoitusta koskeva osio nostettaisiin toimenpide-

ehdotusten alkuun. Laadunarvioinnin osalta esille nostettiin Karvin rooli ja pohdittiin korkeakoulujen roolia niiden toiminnan ulkoisen arvioinnin kehittämisessä. Ehdotettiin myös, että erityisesti sen osion ehdotuksiin jatkokeskusteluissa syvennettäisiin, rahoitusmallivalmisteluun päästäisiin mahdollisimman pian. Esille nostettiin, että korkeakoulukonserniselvityksen osalta osapuolet odottavat selvityksessä tunnistettuja pullonkauloja koskevia jatkotoimia.

4. Muut esille tulevat asiat

Muita asioita ei ollut.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.32.